

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

[Mobilna aplikacija ŠUR](#)

Ali poznate **mobilno aplikacijo ŠUR (šola, ulica, razvoj) za mlade**? Aplikacijo smo razvili z namenom **pomoči mladim in mlajšim odraslim** na področju **zmanjšanja rabe psihoaktivnih snovi (tobaka in alkohola), zdrave prehrane in gibanja ter pozitivne samopodobe**.

Uporabniki lahko postavijo anonimno vprašanje s področja vseh naštetih tem in strokovnjaki jim bodo odgovorili. Aplikacija je na voljo za prenos na povezavi: <https://sur.zadiahaj.si>. Aplikacijo smo razvili v okviru programa Erasmus+, njen razvoj pa nadaljujemo ob podpori Ministrstva za zdravje.

[Evropski teden boja proti raku – 25.–31. maj 2026](#)

Med 25. in 31. majem 2026 je potekal tradicionalni **Evropski teden boja proti raku** pod okriljem Zveze evropskih društev proti raku (Association of European Cancer Leagues). Evropski teden boja proti raku je posvečen **spodbujanju izvajanja Evropskega načrta za boj proti raku**. Pri doseganju njegovih ciljev ima pomembno vlogo vsak posameznik, saj lahko z vsakodnevnimi odločitvami in načinom življenja prispeva k zmanjšanju tveganja za nastanek bolezni. Evropski načrt za boj proti raku zajema področja preprečevanja raka, zgodnjega odkrivanja bolezni, zagotavljanja enakega dostopa do kakovostne obravnave, raziskav v onkologiji, digitalnega zdravja ter izboljševanja kakovosti življenja bolnikov in oseb, ki so raka že prebolele. Podatki o raku v Evropski uniji so zaskrbljujoči, saj vsakih devet sekund nekdo prejme diagnozo raka, rak pa je v EU najpogostejši vzrok smrti med moškimi in ženskami, mlajšimi od 65 let. S primernimi preventivnimi ukrepi bi bilo v EU mogoče preprečiti okoli 40 % vseh primerov raka.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Aplikacija ZENPRE - pripomoček za energetska in mobilnostno informiranje](#)

Na voljo je nova brezplačna spletna aplikacija ZENPRE, ki omogoča **enostavno informiranje na področju rabe energije in prevozov**. Razvil jo je Zavod Sopotniki v sodelovanju s Focusom in Forumom za enakopraven razvoj – FER. Aplikacija združuje **nasvete glede možnosti financiranja energetskih prenov, uporabne informacije za izboljšanje energetskega stanja doma ter uporabne informacije za izboljšanje dostopnosti in samostojnosti pri mobilnosti**.

Aplikacija ZENPRE je primarno **namenjena različnim organizacijam in posameznikom, ki so pri svojem delu v neposrednem stiku z ranljivimi skupinami prebivalcev**, npr. socialnim zavodom, humanitarnim delavcem, prostovoljcem, energetskim svetovalcem, izvajalcem prevozov za starejše, itd. Njena posebnost je, da omogoča enostavno evidentiranje osebnega položaja posameznika na področju energije in mobilnosti ter da na podlagi odgovorov **ponudi konkretne usmeritve za ustrezno informiranje**. Informatorji za uporabo aplikacije ne potrebujejo predznanja z energetskega oziroma mobilnostnega področja.

Sistem deluje po principu vodiča, ki informatorja korak za korakom vodi skozi vprašanja in glede na odgovore predlaga konkretne ukrepe, ki pridejo v poštev pri določeni osebi oziroma gospodinjstvu. Ti lahko vključujejo na primer: informacije o **možnostih zmanjšanja stroškov energije** (npr. kako na preprost način zmanjšati izgubo toplote v dnevni sobi); **usmeritve do ukrepov in spodbud Eko sklada** (npr. subvencije za zamenjavo starih oken); **nasvete za organizacijo prevozov** (npr. izdelava osebnega potovalnega načrta za obisk specialista), **informacije o ugodnostih in subvencioniranih prevozih** (npr. pojasnila o tipih vozovnic IJPP ali informacije o subvencijah pri nakupu električnih koles). Aplikacija je bila razvita v okviru projekta ZENPRE – Zmanjševanje energetske in prevozne revščine s poudarkom na starejših in ženskah, ki ga financirata Eko sklad, slovenski okoljski javni sklad in Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.

Več o aplikaciji si lahko preberete na [tej povezavi](#). Aplikacija je na voljo za prenos na [tej povezavi](#).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Svetovni dan okolja – 5. junij 2026](#)

Svetovni dan okolja, ki ga vodi Program Združenih narodov za okolje (UNEP) in ga od leta 1973 vsako leto obeležujemo 5. junija, je največja svetovna platforma za ozaveščanje javnosti o pomenu varstva okolja. Letošnji svetovni dan okolja je potekal pod geslom »*Now for Climate*« (»*Zdaj za podnebje*«), ki poziva k **takojšnjemu ukrepanju proti podnebnim spremembam**. Te niso več oddaljena grožnja prihodnosti, temveč že danes zaznamujejo življenje po vsem svetu z rekordnimi temperaturami, vse pogostejšimi **gozdnimi požari**, **ekstremnimi vremenskimi pojavi in pospešenim taljenjem ledenikov**. Znanstveniki opozarjajo, da se svet hitro približuje meji 1,5°C globalnega segrevanja, ki velja za ključno za preprečevanje najhujših posledic podnebnih sprememb. Za ohranitev tega cilja bo **treba do leta 2030 prepoloviti svetovne emisije toplogrednih plinov**. Svetovni dan okolja 2026 zato poudarja, da je čas za odločno ukrepanje zdaj: za zaščito okolja, zdravja ljudi in prihodnjih generacij.

[Seznam krvodajalskih akcij v mesecu JUNIJU najdete tukaj.](#)

ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

[Rimini: Prepoved kajenja na plažah](#)

V italijanskem obmorskem letovišču Rimini so **na plažah uvedli popolno prepoved kajenja, ki vključuje tudi rabo elektronskih cigaret**. Nova uredba velja od 16. maja do 20. septembra in se letos razteza na celotno območje plaž, medtem ko je bila lani omejena le na pas ob morju. Kajenje cigaret in elektronskih cigaret tako ni več dovoljeno pod senčniki, na ležalnikih ter na površinah, namenjenih igri, počitku, osvežitvi in osebni higieni. V skladu s kopališko uredbo Občine Rimini za leto 2026 so za kršitev prepovedi predvidene **globe v višini od 25 do 500 evrov**. Uredba določa, da prepoved od letos velja na vseh koncesijskih območjih plaž, izjema pa so lahko posebej označeni prostori za kadilce. Na športnih površinah in otroških igriščih kajenje ostaja prepovedano v vseh primerih. Rimini pri tem ni izjema. Italijanski mediji poročajo, da se prepovedi kajenja na plažah po vzoru območij brez kajenja vse bolj uveljavljajo tudi v drugih italijanskih obalnih regijah, med njimi v Benečiji, Liguriji, Emiliji - Romanji, Markah, Laciju, na Siciliji in Sardiniji. Ker v Italiji ne obstaja enoten državni predpis, ki bi prepovedoval kajenje na vseh plažah, ukrepe sprejemajo posamezne občine z lokalnimi odloki. Cilji teh prepovedi so predvsem zmanjšanje izpostavljenosti pasivnemu kajenju, manj odvrženih cigaretnih ogorkov v pesku ter čistejše in bolj urejene plaže.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Revizija Direktive o obdavčitvi tobačnih izdelkov \(TTD\)](#)

4. junija 2026 je potekal koalicijski sestanek SmokeFree Partnership, katerega članica je tudi SZOTK. Na sestanku je bila osrednja tema **revizija Direktive o obdavčitvi tobačnih izdelkov (TTD)**. Pogajanja o reviziji se bodo nadaljevala pod irskim predsedstvom, potem ko predlog ni bil uvrščen na dnevni red zasedanja ECOFIN 12. junija 2026. Do soglasja med državami članicami ni prišlo predvsem zaradi **nasprotovanja Švedske, ki je izrazila pomisleke glede obdavčitve nikotinskih vrečk**.

Trenutno kompromisno besedilo ostaja bistveno manj ambiciozno od prvotnega predloga, vendar ga deležniki še vedno ocenjujejo kot boljšo rešitev od obstoječe direktive. Naslednja in potencialno **zadnja priložnost za doseg dogovora bo 9. oktobra 2026 pod irskim predsedstvom**. Če dogovor ne bo dosežen, obstaja možnost, da bo dokument odložen ali umaknjen, kar bi zahtevalo začetek novega zakonodajnega postopka. Pomemben dejavnik za nadaljnji potek pogajanj bodo tudi švedske volitve, ki bodo potekale 13. septembra. **Irska je direktivo opredelila kot eno svojih prednostnih nalog**, medtem ko Litva, Grčija in Italija po ocenah ne bodo aktivno spodbujale napredka dokumenta, če dogovor ne bo dosežen v času irskega predsedovanja. **Stališče Evropskega parlamenta medtem ostaja ambicioznejše od zadnje kompromisne različice**, o kateri razpravljajo države članice. V naslednjem obdobju bodo aktivnosti usmerjene v pregled kompromisnega besedila, ponovno oceno stališč držav članic, okrepitev sodelovanja s ključnimi nacionalnimi delegacijami ter mobilizacijo članov koalicije v ključnih državah. Spremljanje razvoja dogodkov na Švedskem pred septembrskimi volitvami bo pri tem ena ključnih nalog.

[Zdravstvene organizacije pozivajo EU k ukrepanju proti zasvojenosti mladih z nikotinom](#)

Evropska mreža za preprečevanje kajenja (European Network for Smoking and Tobacco Prevention – ENSP) je skupaj z več kot 100 mednarodnimi zdravstvenimi organizacijami, med njimi tudi Slovensko zvezo za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, podpisala odprto pismo namenjeno Evropski komisiji. V pismu smo pozvali Evropsko komisijo k močnejšemu in bolj usklajenemu odzivu proti zasvojenosti mladih z nikotinom. Ker se na trgu nenehno pojavljajo novi nikotinski izdelki, ki vse pogosteje dosegajo mlajše uporabnike, pismo poudarja potrebo po **zgodnejših preventivnih ukrepih, dolgoročni zaščiti mladih ter proaktivni regulaciji, ki bo sledila razmeram na sodobnem trgu**. Obravnavanje zasvojenosti z nikotinom pri njenem izvoru je ključno za preprečevanje, da bi nova generacija zapadla v dolgotrajno zasvojenost. Skupno pismo izpostavlja, da je zaščita mladih pred vsemi oblikami rabe nikotina nujen korak na poti do generacije brez tobaka. Celotno pismo je na voljo na [tej povezavi](#).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Združeno kraljestvo: Prepoved nakupa tobačnih izdelkov vsem, rojenim po letu 2008](#)

Združeno kraljestvo je sprejelo zakon, ki bo **osebam, rojenim 1. januarja 2009 ali pozneje, prepovedal nakup tobačnih izdelkov.** »To je zgodovinski trenutek za zdravje naroda, saj je zakon o tobaku in elektronskih cigaretah zaključil svojo pot skozi parlament,« je dejal zdravstveni minister Wes Streeting. »Otroci v Združenem kraljestvu bodo del prve generacije brez tobaka, zaščiteni pred vseživljenjsko zasvojenostjo in škodo.« Ministri upajo, da bo ukrep vodil do »generacije brez tobaka«, popolne opustitve prodaje tobačnih izdelkov ter prekinitve kroga zasvojenosti in družbenih neenakosti, povezanih s kajenjem. Namen ukrepa je reševanje življenj in zmanjšanje obremenitev javnega zdravstvenega sistema. V Angliji kajenje povzroči 400.000 hospitalizacij in 64.000 smrti na leto ter zdravstveno službo stane 3 milijarde funtov za zdravljenje bolezni, povezanih s tobakom, kot so rak in bolezni srca. Ocenjuje se, da skupni stroški za družbo v Angliji znašajo med 21,3 in 27,6 milijarde funtov letno, predvsem zaradi izgubljene produktivnosti.

WEBINARJI, KONFERENCE IN OSTALI DOGODKI

[Nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka 2026 »Skupaj proti zasvojenosti z nikotinom« – 26. maj 2026](#)

Svetovni dan brez tobaka obeležujemo vsako leto 31. maja. Letošnji vsakoletni nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka je potekal 26. maja 2026 preko spleta. Letošnje geslo Svetovnega dneva brez tobaka je »**Skupaj proti zasvojenosti z nikotinom**«. Na simpoziju so strokovnjaki predstavili naslednja področja: zasvojenost z nikotinom, zavajajoči pristopi tobačne industrije, opuščanje uporabe tobačnih in nikotinskih izdelkov ter zaščita okolja pred odpadki tobačnih in nikotinskih izdelkov. Simpozij je potekal v soorganizaciji Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Ministrstva za zdravje, Svetovne zdravstvene organizacije, Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano, Klinike Golnik, Mladinske zveze Brez izgovora Slovenija in Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo. Na simpoziju je s predstavitvijo škodljivih vplivov odpadkov tobačnih in nikotinskih izdelkov na okolje in zdravje sodelovala tudi naša Zveza.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Lahko si zraven! Skupaj povezani v dolgoživosti – 21. 5. 2026](#)

21. maja 2026 smo v Paviljonu Expano v Murski Soboti organizirali **brezplačni dogodek Lahko si zraven! Skupaj povezani v dolgoživosti**, namenjen osebam, starejšim od 65 let, iz Podravske in Pomurske regije. Z dogodkom smo **spodbudili bralno in zdravstveno pismenost, poudarili pomen vseživljenjskega učenja, socialne vključenosti ter ohranjanja zdravja in kakovosti življenja v tretjem življenjskem obdobju**. Poseben poudarek smo namenili tudi preprečevanju osamljenosti ter krepitvi medsebojnega povezovanja in aktivnega vključevanja starejših v družbo.

Izvedli smo več tematskih delavnic:

- **Digitalna pismenost za vsak dan: uporaba pametnega telefona in navigacije.**
- **Uporaba zelišč v kulinariki in za dobro počutje.**
- **Kulturna dediščina in ročne spretnosti.**
- **Kako bolj učinkovito do zdravstvenih informacij? – Ali sem fit 1?**
- **Bralni krog z Anastazijo.**
- **Zdravstveni vidik, prilagajanje bivalnih razmer in vedenjskih vzorcev.**

Poleg delavniškega programa smo pripravili tudi spremljevalne aktivnosti, in sicer igranje šaha, predstavitev varne uporabe električnih koles ter lov na zaklad. Udeležencem so bili ves čas na voljo tudi sprehodi ob jezeru, možnost sprostitve v naravnem okolju ter ogled zbirke v paviljonu Expano.

Dogodek je potekal v okviru petletnega projekta **Ozaveščanje za vseživljenjsko učenje (VŽU)** in prve vseslovenske medijske kampanje **Lahko.si**. Projekt vodi **Andragoški center Slovenije**, sofinancirata pa ga **Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+)**. Namen projekta je spodbujanje vseživljenjskega učenja kot pomembnega dejavnika osebnega razvoja, aktivnega vključevanja v družbo ter izboljšanja kakovosti življenja posameznika. Projekt soustvarja mreža dvanajstih regijskih koordinatorjev. Za Podravsko regijo aktivnosti koordinirata **Ljudska univerza Slovenska Bistrica in Insights d.o.o.**, za Pomursko regijo pa **Ljudska univerza Lendava in Ljudska univerza Murska Sobota**. Dogodka se je udeležil tudi **Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza**.

Z izvedbo dogodka smo ponovno potrdili pomen povezovanja, vseživljenjskega učenja in dostopnih preventivnih aktivnosti za starejše ter prispevali h krepitvi aktivnega in zdravega staranja v lokalnem okolju.

Posnetek z dogodka je na voljo na [tej povezavi](#).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Dan košarke – 30. maj 2026](#)

30. maja 2026 je na košarkarskem igrišču Iva Daneua v Mariboru potekal **Dan košarke**. Dogodek je združil številne ljubitelje košarke vseh generacij, med drugim pa so nastopile tudi slovenske košarkarske legende, kot so Darko Mirt, Jurij Zdovc, Roman Horvat in Slavko Kotnik. Poseben poudarek je bil **namenjen otrokom in mladim, ki so se lahko preizkusili v košarkarskih aktivnostih, igrali košarko, se družili ter aktivno in zabavno preživljali prosti čas**. Dogodek je spodbujal športni način življenja, gibanje in medgeneracijsko povezovanje. Tekme je spremljal športni novinar. Za dobro glasbeno vzdušje sta poskrbela DJ in skupina Komotsky. Zveza SZOTK je na dogodku sodelovala s programom »**Zdravo na zabavo**«, ki promovira kakovostno preživljanje prostega časa brez psihoaktivnih substanc. V okviru programa smo mladim košarkarjem podelili majice, zmagovalcu pokal ter obiskovalcem predstavili pomen zdravih življenjskih izbir in aktivnega življenjskega sloga.

NAPOVEDNIK DOGODKOV

[11. Evropska konferenca o tobačni kontroli – 4.–6. november 2026](#)

Evropska mreža za preprečevanje kajenja (European Network for Smoking and Tobacco Prevention – ENSP) soorganizira že **11. Evropsko konferenco o tobačni kontroli** (European Conference on Tobacco Control), ki bo letos potekala **med 4. in 6. novembrom 2026 v Istanbulu, v Turčiji**. Soorganizatorji so tudi Green Crescent Society in International Federation of Green Crescent. Več o konferenci si lahko preberete na [tej povezavi](#). Prijave so mogoče na [tej povezavi](#). Program dogodka bo kmalu na voljo.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Strokovno srečanje ob mednarodnem dnevu fetalnega alkoholnega sindroma – 9. september 2026](#)

Izpostavljenost alkoholu pred rojstvom je pomemben dejavnik tveganja za otrokovo zdravje in dobrobit v življenju. Alkohol moti razvoj vseh otrokovih telesnih organov in sistemov, vključno srca, ledvic in pljuč, najbolj ranljivi pa so možgani, ki se razvijajo skozi celo nosečnost, kar ima za posledico vrsto vedenjskih, kognitivnih in telesnih težav, ki so skupaj poznane kot **motnja fetalnega alkoholnega spektra (FASD)**. Izpostavljenost alkoholu med nosečnostjo je najpogostejši vzrok za motnje v duševnem razvoju, ki jih je mogoče preprečiti. Po ocenah tujih strokovnjakov taka izpostavljenost vsako leto prizadene od enega do pet odstotkov živorojenih otrok. **12. obeležje mednarodnega Dneva FAS v Sloveniji bo potekalo 9. septembra 2026 v Ljubljani.** Dogodek organizira Nacionalni inštitut za javno zdravje ob podpori Ministrstva za zdravje in v sodelovanju z Univerzitetnim kliničnim centrom Ljubljana. Več informacij o dogodku si lahko preberete na [tej povezavi](#).

RAZPISI NA PODROČJU ZDRAVJA IN OKOLJA

[Obzorje Evropa: Podpora izvajanju misije EU za boj proti raku za leto 2026](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 124.190.000 EUR

Rok prijave: 15. 9. 2026

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Obzorje Evropa: Podpora izvajanju misije EU za prilagajanje podnebnim spremembam za leto 2026](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: Za vseh sedem razpisov je skupno na voljo 82.19 milijona evrov, podprli bodo deset projektov.

Rok prijave: 23. 9. 2026

[Obzorje Evropa: Podpora izvajanju misije EU za obnovo naših oceanov in voda za leto 2026](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: Za vseh sedem razpisov je skupno na voljo 115.300.000 EUR, podprli bodo sedemnajst projektov.

Rok prijave: 23. 9. 2026